

De Samaritaanse vrouw

Periodethema: De rondwandeling
Johannes 4: 1-42

KERNTEKST

'Komt, ziet de Mens, Die mij gezegd heeft alles wat ik gedaan heb. Is Deze niet de Christus?' (Joh. 4: 29)

UITLEG VAN DE KERNTEKST

De Samaritaanse vrouw vertelt in de stad dat ze een Man gevonden heeft, Die alles van haar weet. Hij heeft haar overtuigd van haar zonde. Die Vreemdeling moet de Heere Jezus zijn. Dat kan niet anders.

BEGINSITUATIE

Vorige week is verteld over het gesprek tussen Nicodemus en de Heere Jezus. Dat was een moeilijk verhaal. Probeer een paar kernzaken te herhalen door het stellen van vragen:

- Waarom gaat Nicodemus naar de Heere Jezus?
- Hoe kun je in de hemel komen volgens Nicodemus en de Farizeeën?
- Wat betekent het woord wedergeboorte?
- Kun je vertellen wat de Heere Jezus bedoelt met het beeld van het water en het beeld van de wind?
- Waarom is Nicodemus geen goede leraar?
- Wat weet je nog van het voorbeeld van de koperslang?
- Wie kan de belangrijkste tekst uit het Bijbelgedeelte van vorige week nog opzeggen?

DOELSTELLINGEN

- De kinderen laten zien in de vertelling dat de Heere het hart van alle mensen kent.
- Hen duidelijk maken dat God niet tevreden is met wat uiterlijke godsdienst.
- Hen wijzen op de Heere Jezus, Die altijd het goede met ons voor heeft.

INDELING

- De reis door Samaria.
- De rust bij de Jakobsbron.
- De vriendelijkheid van de Heere Jezus.
- Het onbegrip van de Samaritaanse vrouw.
- Levend water.
- De alwetendheid van de Heere Jezus.
- De vraag over de ware godsdienst.
- De getuigenis van de Samaritaanse vrouw.
- De terugkeer van de discipelen.
- Het geloof van de Samaritanen.

OPMERKINGEN

Let erop dat u aan het eind van het verhaal niet te sterk ingaat op het feit dat deze vrouw al vijf mannen gehad heeft en steeds gescheiden is. Benoem wel dat het niet goed is, maar houd er rekening mee dat er kinderen in uw groep kunnen zitten die met een echtscheiding te maken hebben gehad. Bekijk het filmpje over het begrip 'gebed' bij uw voorbereiding op ABC van het geloof: <http://abcvanhetgeloof.nl/gebed> of: <http://www.abcvoor-kinderen.nl/wij-doen/gebed.html>

ZINGEN

Psalm 17: 8; 25: 6; 42: 1; 81: 12

Voor de kinderen uit groep 5 en 6: Psalm 32: 3; 66: 8; 147: 10

'Onze Vader' (OTH-oud, nr. 442; OTH-nieuw, nr. 542)

'Als een hert dat verlangt naar water' (OTH-oud, nr. 45; OTH-nieuw, nr. 16; WKK, nr. 299)

'Waar gij henen gaat' (UAM, nr. 159)

UITLEG VAN DE PSALM

Psalm 25: 6 Wie de Heere vreest mag delen in Zijn eeuwig heil.

Ongestoord verwerven: er zonder onderbreking in delen. Dat zal ook tot zegen zijn voor zijn nageslacht. God geheiligd zaad: het nageslacht dat de Heere is toegewijd, dat afgezonderd is van de wereld (denk aan de doop) en voor de dienst aan God wordt opgevoed. Die zullen ook eens op Gods vernieuwde aarde mogen wonen.

INTRODUCTIE

Begin een gesprekje met de kinderen over dorst hebben. Wanneer heb je dorst? Wat wil je dan? Wat doe je dan? Je verlangt naar water. Dorsten naar is verlangen naar. Waar kun je nog meer naar dorsten/verlangen? Wanneer? Als je ergens naar verlangt, heb je er veel voor over om het te krijgen. Laat dit in het gesprek naar voren komen.

BRUGZIN OF BEGINZIN

Daar lopen ze, de Heere Jezus en Zijn discipelen, door Samaria.

Vertelling

Ze komen uit Judea en zijn op weg naar Galilea. De meeste mensen nemen dan de weg aan de andere kant van de Jordaan. Zij willen niet door Samaria reizen. Dat komt omdat de Samaritanen en de Joden een hekel aan elkaar hebben. De Samaritanen dienen de Heere op hun eigen manier en niet volgens Gods wil. Ze dienen een beetje de God van Israël, maar ze hebben allerlei heidense gewoonten overgenomen en ze zijn erg bijgelovig. Toch gaat de Heere Jezus door het gebied van de Samaritanen. Hij weet dat ook daar mensen wonen die het evangelie moeten horen.

DE REIS DOOR SAMARIA

De weg door Samaria gaat door het bergland. Eerst komen ze langs Bethel, waar vroeger vader Jakob in een droom de engelen op de ladder gezien heeft. Als ze verder lopen, zien ze in de verte de twee bergen van Samaria liggen. Aan de ene kant ligt de berg Ebal, aan de andere kant ligt de berg Gerizim. Aan de voet van deze bergen ligt de Jakobsbron. De waterput is gegraven door vader Jakob en ligt op een stuk grond dat hij gekocht heeft. De put is erg diep, meer dan dertig meter. Om bij het water te komen, heb je een emmer nodig aan een lang touw.

DE VRIENDELIJKHEID VAN DE HEERE JEZUS

De Heere Jezus gaat bij de put zitten. Zijn discipelen lopen nog naar het stadje Sichar. Ze willen in deze stad eten kopen. De Heere Jezus kijkt hen na. Ze worden steeds kleiner. Hij ziet alleen nog stipjes. Maar wat is dat?

MATERIALEN

Bijbelland in beeld II: de plaat van de waterput.

BORDPLAN

Samaritanen en Joden
de berg Gerizim en de berg Sion
Sichar

Er komt ook een stipje steeds dichterbij. Er komt iemand naar de put. Het is een eenzame vrouw met een kruik op haar hoofd. Het is midden op de dag, twaalf uur. Dan loopt niemand met een waterkruik. Dan is het veel te warm. Waarom wil deze vrouw nu water putten? Wil ze niet gezien worden door andere vrouwen? Ze kiest blijkbaar een moment uit dat er niemand bij de waterbron is.

Als je weet wie de vrouw is, begrijp je dat beter. De mensen uit het stadje Sichar kijken op haar neer. Ze willen geen contact met haar omdat ze een slechte vrouw is die met meer mannen getrouwd geweest is. Ze praten wel over de vrouw, maar ze praten niet met de vrouw. Er wordt vaak over haar geroddeld.

De vrouw loopt zonder te kijken langs de Heere Jezus. Ze laat haar emmer in de put zakken, haalt het water naar boven en giet de emmer leeg in haar waterkruik. Dan hoort ze de Vreemdeling vragen: 'Geef Mij ook wat te drinken.' Verbaasd kijkt ze op. Wat vraagt die Man aan haar? Ze weet dat mannen in die tijd niet zomaar een vreemde vrouw alleen aanspreken. Bovendien heeft ze allang gezien dat deze Man geen Samaritaan is, maar een Jood. Ze weet maar al te goed dat Joden niet met Samaritanen willen praten en al helemaal niet met een vreemde vrouw die alleen is.

Daarom vraagt ze heel verbaasd: 'Hoe kunt U, Die een Jood bent, van mij, een Samaritaanse vrouw om water vragen?'

Je merkt dat de Heere Jezus heel voorzichtig probeert een gesprek met deze vrouw te krijgen. Hij doet dat op een andere manier dan in het gesprek met Nicodemus. Hij is vriendelijk tegen haar en veroordeelt haar niet direct. De mensen uit Sichar doen dat wel. Ze wijzen haar met de vinger na en roddelen over haar. *Hoe ga jij met anderen om? Denk je dat je beter bent dan andere kinderen? Of probeer je te laten merken dat je hen wilt helpen als dat nodig is?*

LEVEND WATER

Ze verwacht dat de Man ingaat op haar vraag, maar dat doet Hij niet. Hij antwoordt haar: 'Als je wist Wie Ik ben, dan zou je Mij om drinken vragen. Ik zou je levend water geven.' Levend water? Fris water dat opborrelt uit een bron? Heeft Hij haar water niet nodig? Alles is ineens omgekeerd. Nu wil Hij haar iets geven.

Toch merkt ze dat deze Man niet met haar spot. Verbaasd vraagt ze: 'U hebt geen emmer. De put is heel diep. Hoe kunt U dan water uit deze put halen? Bent U belangrijker dan vader Jakob die deze put gegraven heeft en die ook zelf water uit deze put gedronken heeft?'

De Heere Jezus geeft geen rechtstreeks antwoord op haar vraag. Hij zegt: 'Iedereen die van dit water drinkt, krijgt weer dorst. Maar wie drinkt van het water dat Ik geef, zal in eeuwigheid geen dorst krijgen!' De vrouw denkt na. Nooit meer dorst? Dat lijkt haar wel wat: dan hoeft ze niet meer elke dag naar de put om water te halen. Ze reageert daarom: 'Heere, geef mij dat water, dan zal ik geen dorst meer hebben en hoef ik nooit meer naar de put.' *Maar bedoelt de Heere Jezus het water uit de put? Nee, Hij bedoelt hier de Heilige Geest. Als die Geest in je hart komt, dan krijg je een verlangen naar de Heere. Die Geest laat je zien wie je bent voor God. Hij laat je al je zonden zien, maar Hij geeft ook een verlangen naar vrede met God. Als de Heilige Geest je hart vervult, komt er een verlangen dat nooit meer over gaat. Die Geest zal dan eeuwig, voor altijd in je hart wonen.*

De vrouw begrijpt het niet. Ze denkt dat het water een soort toverdrank is, zodat ze niet elke dag in de hitte naar de put hoeft. Maar de Heere Jezus wil dat ze Hem nodig krijgt en leert begrijpen Wie Hij is.

DE ALWETENDHEID VAN DE HEERE JEZUS

Daarom begint de Heere Jezus opeens over iets heel anders: 'Ga naar stad. Haal je man en kom bij Mij terug.' Daar schrikt de vrouw van. Kortaf reageert ze: 'Ik heb geen man.' 'Nee, dat is waar', zegt de Heere Jezus. 'De man waar u nu bij woont en leeft, is uw man niet. Maar u hebt al wel vijf mannen gehad.' Nu schrikt ze nog meer. Ze weet dat ze slecht is. Ze heeft een zondig leven achter zich. Maar hoe kan deze Vreemdeling dat weten? Ze kent Hem niet eens.

De Heere Jezus laat zien dat Hij alles van haar weet. Maar Hij weet niet alleen alles van deze Samaritaanse vrouw. Hij weet ook alles van jou en mij. Hij weet wat je doet en wat je denkt. Ook de dingen die je stilletjes doet, zonder dat iemand je ziet. Vergeet niet dat God jou altijd ziet.

Wat wil de Heere Jezus? Hij wil dat ze haar zonden ziet en dat ze Hem nodig krijgt. Maar de vrouw begint snel over iets anders. Ze wil niet over haar zonden praten. Ze merkt dat Hij een Profeet is. Dan kan ze mooi een vraag stellen: 'Ik zie dat U een Profeet bent. Onze vaders hebben ons geleerd dat we op de berg Gerizim moeten bidden. De Joden zeggen dat je alleen mag bidden in Jeruzalem op de berg Sion. Wie heeft er nu gelijk? Waar moet je bidden?'

Wordt de Heere Jezus nu boos, omdat ze over iets anders begint? Nee, Hij is geduldig en zachtmoedig. Hij neemt de tijd om op haar vraag in te gaan. Heel eerlijk zegt Hij dat de Samaritanen een godsdienst hebben die ze zelf bedacht hebben. Hun godsdienst is niet volgens het Woord van God. De godsdienst van de Joden wel. Jeruzalem is de plaats die God Zelf aangewezen heeft. Daar staat de tempel. Ook zal de Messias uit het volk van de Joden geboren worden. Het lijkt erop dat Hij de vrouw afwijst, maar Hij zegt erbij: 'Op een dag zal de tempel verwoest worden door de Romeinen. Dan zal er niets meer van Jeruzalem overblijven. Het gaat niet om de plaats waar we bidden. Die is niet belangrijk.' Om het verder duidelijk te maken, zegt Hij: 'De ure komt en is nu, wanneer de ware aanbidders de Vader aanbidden zullen in geest en waarheid; want de Vader zoekt de mensen die Hem zo aanbidden.' *Het gaat niet om de plaats, maar om de manier waarop we bidden, om hoe we bidden. De vraag is of je oprecht bidt, met je hele hart. De Heere Jezus heeft later Zijn discipelen een gebed geleerd, dat jij ook mag bidden. Misschien ken je het wel: 'Onze Vader, Die in de hemelen zijt.'*

DE GETUIGENIS VAN DE VROUW

De vrouw hoort het antwoord en denkt ergens aan. Ze zegt: 'Ik weet dat de Messias zal komen en dat Hij ons al die dingen zal vertellen.' Dan antwoordt de Heere Jezus: 'Ik ben het Die nu met u praat.' Hij vertelt haar duidelijk Wie Hij is. Dat is genoeg voor deze vrouw. Ze laat haar waterkruik bij de put staan en loopt naar de stad. Ze is zo vol van alles wat ze gehoord heeft, dat ze niet meer kan zwijgen. Ze vertelt overal over de Man Die ze bij de put ontmoet heeft. Ze vertelt hoe Hij met haar omgegaan is en dat Hij haar zonden heeft laten zien. Blij roept ze het uit: 'Wie kan deze Man anders zijn dan de Christus?' De inwoners van Sichar zijn diep onder de indruk. De Christus? Daar moeten ze meer van weten. Ze worden nieuwsgierig en lopen met de vrouw mee naar de waterbron.

Waar het hart vol van is, stroomt de mond van over. Ken je dat spreekwoord? Als je ergens vol van bent, kun je je mond er niet over houden. Dan moet je het vertellen. Wil jij ook zo aan anderen over de Heere Jezus vertellen, omdat Hij de belangrijkste is in je leven?

HET GELOOF VAN DE SAMARITANEN

Intussen komen de discipelen terug uit de stad. Ze zien dat de Heere Jezus met een vrouw praat en dan nog wel met een heidense vrouw. Nu de vrouw wegloupt, zeggen ze: 'Rabbi, neem iets van het eten dat we gekocht hebben.' Maar de Heere Jezus heeft helemaal geen behoefte aan eten. Hij zegt: 'Ik moet de wil van Mijn Vader doen. Dat is belangrijker dan eten en drinken.'

Hij gebruikt een voorbeeld van de oogst. Als je gaat zaaien, zie je eerst nog niets. Maar na een maand of vier kun je oogsten. Dan ben je blij. De Heere Jezus heeft het zaad van Zijn Woord gestrooid in het hart van de vrouw. Nu is de tijd van de oogst aangebroken.

De discipelen begrijpen het niet. Ze zien vanuit de stad Sichar een grote groep mensen aankomen. Ze komen naar Hem toe. Ze hebben Hem nodig als hun Zaligmaker. Ze vragen: 'Wilt U een paar dagen bij ons blijven en ons nog meer vertellen?' Is dat de oogst?

AFSLUITING

Twee dagen lang blijft de Heere Jezus bij hen. Het worden gezegende, rijke dagen. Veel mensen komen tot bekering. Ze geloven in de Heere Jezus als hun Verlosser. Tegen de vrouw zeggen ze: 'We geloven nu niet meer om wat u gezegd heeft, want wij zelf hebben Hem gehoord en weten dat Deze waarlijk de Christus is.' Wil jij ook graag meer over de Heere Jezus horen? Heb jij Hem nodig?

VERWERKING

- Praat met de kinderen over de vraag of het echt belangrijk is waar je bidt en over de vraag of je overal mag bidden.
- Als ze het Onze Vader nog niet kennen, is dit een mooie gelegenheid om dit gebed aan te leren.
- Met de kinderen van groep 5 en 6 is mogelijk om samen de Heidelbergse Catechismus, vraag en antwoord 116 en 117 te lezen en te bespreken. Probeer in eenvoudige woorden uit te leggen wat het antwoord betekent.
- Kom in een gesprekje terug op de introductie: wat betekent dorst hebben bij de Samaritaanse vrouw? U kunt denken aan haar omgaan met mannen, aan het drinken van water, maar ook na het gesprek aan het verlangen om meer te horen van de Heere Jezus en Hem te dienen.
- Probeer met de kinderen te praten over het begrip 'water' in dit verhaal.
- Op de site kunt u nog twee extra verwerkingen vinden: een puzzel om een uitspraak van de Heere Jezus te ontdekken en een blad over het aanleren van het Onze Vader, beide zowel in de Herziene Statenvertaling als in de Statenvertaling.